# והיא הגיבה?

השמאל הישראלי עובר בימים אלה משבר עמוק, ולא לציבוש אני שומע מחברי ההנגנים בקטע הזה של החברה הישראלית, סיפרים שלא הייתי מאמין שאכן הם קורים. מה שמעצבן את "החברים בתשובה", זה הזיוף הזה שמראה-שזה של התחנונים ששמחים על כמעט, בבחירה הזאי רגו אתכם, אבל אינם מבינים שהוא סומן בחזה אסון".

מה היתה התהלומה הקשה ביותר לאלה הם כוונים שמאלניות?

תשובה: הלינך ברמאללה.

הם מכירים את כל התחנות של הלינך: הם חליא שהיה, בעיקר את אלה שלא פרסמו, והם לא מבינים כיצד דמויות יודעות בהנגות הפל שתינאים, שיש להם קשר טוב עמהן, לא מצאו לחובה להשמיע התייחות מוסכית מהמציקה השפל הזה.

כשהזכרתי כמה שמות שפרין מכבדים בראיונות בשם השמאל בשנותיו, הסבירו לי, כי "לוקח זמן עד שדברים מתלחלים, אבל השמאל הזכה קשות בתשתיתו".

זה בקשר לפלשתינאים נסו. בסוגיית ערביי ישראל, גם כאן לא מעט מהשמאל מציב לעצ מן סימני שאלה. אבל עדיין מבקש להאמין כי הקיפוח המתמשך היה תמריץ גדול יותר מאשר ההזדהות המלאה עם המאבק הפלס תיאי. לאמור, ההתפרעויות והזדעלויות לא היו ביטוי לאומני אלא יותר מחאה על השפל במי שור החברתי.

ובכל זאת לא אבדה תקוותם של הערבים לזכות בסיוע של יהודים בדרכם לחיסולה של מדינת-ישראל. וכך במוצאי-שבת, בהפגנת השמאל הקיצוני בצפון, בהשתתפות מספר נכבד של ערבים מצביעי חד"ש ומפלגות ער בית אחרות נקיאה שולמית אלוני, כלת פרס ישראל, נאום מרגיע המטיח האשמה במפלגת ישראל והדעותיה על ההתנהגות כלפי ערביי ישראל בעת ההפגנות המוות בירושלים. עוד סרם חקירה, עוד סרם בדיקה, מצטרפת

הצדוקנית הזאת לאורייבי היישות היהודית במ דינת-ישראל, בלי שמצאה לנכון, עד לרגע זה, לגנות התנהגות מביישה של משתתפי ההפגנה הזאת שהיא, אלוני, היתה מרוברה הראשיים. הדרדי היחוה מספר פעמים, כי בצד רגלי פלס תין שנראו בהפגנה, ניסה ישראלי, לא "כהני סט" ולא "מתנחל", להניף דגל-ישראל. לא עברי אלא שניות מועטות הסודרנים הערבים סילקו אותו מהמקום בבושת פנים. הדבר פור סם בהבלטה בחדשות הדרדי ולא בא שום גינוי על כך. לא משולפית אלוני, כלת פרס-ישראל, שנכחה במקום ולא מפמיתיה בהנהגת מר"ץ.

כשבנימין נתניהו נטל חלק בהפגנת הימין נגד הסכמי אוסלו ואבישי רביב ביישל בהן את הפרובוקציות בחסות השב"כ, הואשם נתניהו כל שני חמישי, מעל כל במה, על כך שהוא לא הס תייב מהכרזות שהונפו בנוחתו של יצחק הכין ויל. לא עוד לנתניהו שום הסבר כי לא הבחין כלל בכרזות הללו, ובשלב מסוים הצליחה מפ גנה שהיא יותר נכון משתתפיה, הם חלק בלתי נפרד מהמפקד המפלגתי המקיים את מפגשלתו של אהוד ברק.

וכל שהימין עסוק עתה בביעיותיו הפנימיות ואין לו את הזמן הדרוש "להדים" את מחדלי השמ מאל ר"ישראל אחת" ולהנחילם לכלל הציבור. היעדר התגובה על סילוק דגל ישראל, מהמפג נה, הוא רק קטע קטן מאד בבילבול האחוז את

הנהגת המרינה הירוברה בימים אלה.

## ללמוד וללמד

מאז הפרסומים על חוסר העניין שמגלים לא מעט מתלמידי הישיבות התיכוניות בשיעורי גמרא וב"סודים" לשיטתן חזותה (בעיקר בשעות הערב), אני עוקב בעניין רב אחר כל ספר חדש שעניינו חזרות גמרא וסוגיות בש"ס, שכמו התנה דיש משהו בבית המדרש הזה. וכך הגיע לידי "שרק השואל מבאר ללומד ולמלמד", פרי עבודתו של משה מאלה. ומיד אתנהב שכבשהם הזה לא ראיתי מאז יצאה לאור מהדורה שוהשנשקין על הש"ס.

ר' משה מאלא הוא "מלמד" פשוטו כמשמעו, והספר הוא פרי ניסיון של חזרות גמרא לתלמי דים תוך הדיייחסות נרחבת לאותן נקודות שבהן עלול התלמיד להיתקל בקשיים. או בשאלות הנובעות מן הלימוד של פרק זה ממסכת בבא מציעא.

הספר חזה מוסל ן לתלמידים, למחנכים ולהר רים והוא שוזה לכל נפש. שכן, המחבר התמקד בביאור מילולי בהיר של לשון הגמרא ובביאור השקלא וטריא של ה"פשט".

מכיוון שהמחבר כותב את שם משפחתו מאלר בתוספת אלף, קשה לחבר בינו לבין הזדיו, מש פחת מלר הידועה, שסרם השלימו עם. היחזו שומר תורה ומצוות ופחתו בסרב עם כל מי ומה הקשור לעולם התשובה.

לספר הזה הסכמות השובות, ביניהן, של זה"ג הייין ולמן נחמיה גולדבר ג שליט"א.

## "בעל שם ממיכל שטאט" מהדורה מרחבת

משנתודעתי לבעל שם ממיכלשטאט, ולא הוא הגאון הצדיק, המכונה רבי זעקל ליב ואר מזעד זי"ע, בעקבות החזלק השני של מרחד זה, רכשתי מיד את הספר, "בעל שם ממיכלשטאט", שיצא לאור על-ידי" מפעל תורת חכמי אשכנז שליד מכון ירושלים. וכפי שפירסמתי, הבטיח הבעל שם ממיכלשטאט (ששמו המקורי הוא רבי יצחק אריה) שכל המתפלל על קברו תתקבל תפילתו, ולא מעט מקוראי "הצפה" האמינו לה בשמחה, נסעו להשתטח על קברו חכו לישועות גדולות. כמה מהם הגיעו למקום בסיועו של ר' יוסף פרי אבנר משי מאנטווירפן הפוקד את הקבר לעתים קרובות ומפתח בית העלמין בידו.

הבה בימים אלה יצאה לאור מהדורה מרחבה של הספר בעל שם ממיכלשטאט לאחר שמנהל מכון ירושלים, בעל הטעם ובעל הדיה כאחד, ר' יוסף בוקסבוים שליט"א, נשתדך לצר רך זה עם ר' יוסף פרי הי"ו, שסייע במימון המה הדורה המורחבת.

במהדורה החדשה הוספו רבות מכתב יד קר רשו של המחבר, שנ־צלו מן השריפה שכילתה את רוב תורתו שכתב. בספר חידושי תורה דר־ שות ותשובות, הגהות ש"ס ושולחן ערוך, ידי עות וכללים.

במבוא לספר קטעים מיומניו שכתב כל פנייה אליו לבקשת מזוז ותרופה. בהרבה תשר בות מופיעה עצתו לברוך התפילין המזוזות. (זה לישות הדעת: לומר פרק צ"א בתהלים, פרה שחזרה להתפלל מזמור כ' בתהלים קודם כל תפילה). והיו מקרים שהמליץ על עניית שבעת מזוב סהור בחקיקת רפאל ושלהי שנת תר"ח, שבעה בעבור חולה נפש: בשנת תר"ז שבעה בע כור ילד חולה נפש. במקרה אחר שיבטו לא פר רש, לגבי אשה, והיא הזדה "בהנורת פשתן על מצחה במשך תשעה ימים".

וכא לזכור מדובר על אחד מחכמי אשכנז.



# ופושט צווארו לפני ה'

ולא נשכח את הכתוב בספר בני בניימין בשם הרה"ג מוהר"ר דוד מדינוב זצוק"ל ששמע מאביו הקדו"ם מוהר"ר צבי אלימלך מדינוב, שאמר בשם צדיקים קדושי עליון, "אשר מראש חודש אלול עד תענה מאיר בקרקע כעין תבניית־יד המשושה לקבל את אותם בעלי תשובה אשר מאיזו סיבה נדחו מלשוב בעשרת ימי תשובה, ומתקבלת תשובתם עד זאת הענה. וכתב ב"בני בניימין" רמז לזה מהכתוב בישעיהו (כ"ו פסוק ט') "בזאת יכופר עון יעקב". היינו, ב"זאת תענה", היום האחרון של תענה, שבו קדושים בתורה צדיק מפורסם שכמותנו ובמיוחד שגם הספרות החסידית המוקרית (עם כיפה ובלי כיפה) הקדי שה לא מעט שורות לדודי־נר.

מובא (יחי אור") שרבי חיים מאבוז שואל את הגאון מלמברג, מדוע הוא נוטע להסתופף בצלו של הצדיק מדודי", שאינו מוכר כלמדן גדול.

ענה לו הרב מלמברג: "בתחיתנו הקדושה מאמרו שני דיים מיוחסים, דדי סיני הד הסודרה. התורה ניתנה על הר סיני והעקידה היתה על המזרה וכשבאו לבנות את בית המקדש, בנו אותו דוקא על הר המזרה. למזרה נמלן היה לבנותו על הר שעליו ניתנה התורה, ומדוע לא נבנה בית המקדש על הר סיני והתדדרך הוא,

באחד הימים הוא ביקש ממני שאתן לו לצאת אל החצר הסמוכה, כדי שיוכל לקדש את הלבנה. פחדתי להיעתר לבקשתו משום שהכשמרת שלי עמדה להסתיים וחששתי שאם יבוא השומר ותר רן ויראה שהדבין אינני, מיד יילך וילשין עלי ויזכרנו אותי. אבל הדבין הדגיע אותי והבטיח לי שלא יאונה לי כל רע והוסיף שאם אתן לו לצאת ולקדש את הלבנה, הוא מבטיח לי אריכות ימים ושנים וגבורה עד סוף ימי. אז הסכמתי להיענות לבקשתו.

חצר הבלא היה מוקף בארבעה קירות גבוהים במיוחד כדי שלא יוכלו לברוח. והנה כאשר הר בין יצא לחצר הוא נפלט כלא היה. חיפשתי אותו בכל החצר האיש איננו. חשבתי לתומי שהוא שלא יאונה לי כל רע והוסיף שאם אתן־לו לצאת ולקדש את הלבנה, הוא מבטיח לי אריכות ימים ושנים וגבורה עד סוף ימי. אז הסכמתי להיענות לבקשתו.

חצר הבלא היה מוקף בארבעה קירות גבוהים במיוחד כדי שלא יוכלו לברוח. והנה כאשר הר־ בין יצא לחצר הוא נפלט כלא היה. חיפשתי אותו בכל החצר האיש איננו. חשבתי לתומי שהוא עלה לשמים ועתה יזדרך דיני למות. רציתי לצ עוק בקולי קולות אבל השתתי שכא ישמעו את המומנים עלי, ומיד יתפשו אותי. וכך עברו עלי שעתיים שלמות של דאגה ופחד נורא.

בעבור השעתיים ראיתי את הדבין כמראה האש חמן מעט לאחר מכן הוא נראה בעיני כמי קדם הוא חזר לזדרי. היתי אך נבנוס הוא לזדרי, הגיע השומר התרתן שצריך היה להזליף אותי הוא החל מתנצל על איחורו. הוא סיפר שדבר מחר קרה לו היום ואין הוא יודע את פשרו. הוא מביר השיב השומר את העיד שמרבורג, שכן, בכל יום הוא חולך מביתו עד לבית האסורים ובחזרה והיום חלך והסתבך וגילה לפניו שכונות דרחר

בת בלתי מוכרים ובמשך שעתיים הסתובב בסר מא ולא מצא את הדרך לבית הסוהר. מיד הבטי מה קורה וקרה וכמובן שלא סיפרתי לאיש שני תתי רשות לרבין לצאת לחצר להצר הכלא ולקדש את הלבנה."

וסיים הגנרל את שיחתו עם ר' משה אברהם באומרו: "אתה רואה אותי היום, כל דבר מבדר תיו של הדבין הקדוש הזה התקיימו. אני היום בן 80 וכזותיי עמי כמו בצעירותי. ודע לך הדבין לא היה בן אדם, הוא היה מלאך.

באחד הלילות הגיע מברק לשר בית הסוהר מהמלך ניקולאי. השר שהיה עייף, התיישב לק רוא את המברק בעיוותבה. בשלגרמה שהחזיק בידו נאמר, שהמלך מצווה לשוחרר תיכף ומיד ציא את הדדי־נר לחופשי. החסידים שלא זו משער מיד את הנזר ויצא מהמדרינו.

כעבור זמן־קצר חזר שר בית הסוהר לביתו ושוב פתח את המברק וחזר לקרוא בו. להמתע תו ודבות ראה שדברים הפוכים כתובים בו, וב שונה ממה שקיעה. במברק המלך הזהיר להמשיך את השמירה על הדבי מרוז"ן ולשמור על כל תנועותיו. וזאת משום שהיהודים רוצים להדביר אותו בכל מחיר מבית הסוהר. השר תפס את ראשו על ששיחרר את הדדי־נר, אבל כבר היה מאוחר מדי, כי הדדי־נר, ככתוב, כבר היה במדינה אחרת.

התבריקים בדחו אמרו, שאם היה יודע המלך ניקולאי שכל התנהלות הנזירות שהוא וחמם על היהודים, עומד הקה"ק רבי ישראל מרוז"ן ומבטלן - היה מאבד את עצמו לדעת.